

Examensutflykt med Ju-52

I mina tidigare artiklar om att vara silvervinge på 3:e div F6, har jag berättat om svårigheter och glädjeämnen under utbildningen till stridsflygare. De åtta förhoppningsfulla flygarämnena, som anlände till Karlsborg i oktober 1942, placerades på 3:e, som under 12 månader skulle vara skoldivision för GFSU1 och 2, plus FFSU. Chef kapten "Blod" Sven Hedberg. Assisterad av fänrikarna Alm och Forsell, löjtnant Ljung och fanjunkare Person.

Av olika anledningar — tre omkomna och två hemförlovade, var vi starkt decimerade. När vi nu skriver oktober 1943 är vi tre kvar. Furirerna Mellberg, Sjölander och Groning. Divisionen fick lite tillskott för att fylla vakanserna i form av furirerna Rydberg och Hagström. De hade gått "den långa vägen".

Två inlån

Två inlån från 2:a divisionen, von Kraemer och Green (ur FRS -41), gjorde divisionen fulltalig på pilotsidan.

När vi nu på 3:e ansågs fullfjädrade störtbombare, utbildade på både B 5 och B 17, tyckte Hedberg att vi skulle göra en examensutflykt. Kanske hade vi trots allt skött oss bra! Chefen gömde mycket bakom sin karga nuna och litet tvära attityd.

Flygande personalen, bestående av flygförare och signalister, utgjorde ett 20-tal personer. Något transportplan som rymde så många hade varken F6 eller Flygvapnet. Så det blev en från ABA inmönstrad Junker (Ju-52) av 1932 års modell som fick bli vårt åkdon.

Alla fick ratta

Tre motorer om 575 hk vardera (av Pratt & Whitney's tillverkning) gav en marschhastighet av högst 300 km/t. Landningshastigheten var 90-100 km/t.

Hos ABA hette hon "Södermanland", men för oss militärer var det Tp 5. Vi ser fram mot bekantskapen, för vi är utlovade att spaka och landa omväxlande för att få litet känsla för flermotoriga plan.

Med sedvanlig militär effektivitet skulle dock utflykten kombineras med fältstudier. Efter krigsutbrottet 1939 utbröt ett intensivt arbete att

bygga alternativa flygbaser. För såväl befintliga som kommande flottiljer. Det blev många hemliga krigsflygfält i vårt avlånga land, endast namngivna med ett nummer.

Väl kamouflerade gräsplättar

För det mesta var det bara en väl kamouflerad gräsplätt. Men även triangelformade banor i asfalt eller betong förekom. Totalt cirka 40 stycken från Sjöbo i söder till Kalixfors i norr.

Nu skulle vi studera förekomsten i södra Sverige. Närmare bestämt fälten som skulle kunna bli våra egna baser vid krigsläge. Och nog mullrade det runt våra kuster och landgränser.

För F6 del gällde i första hand fälten 5, 7, 8 och 9 runt Vara och Töreboda på västgöralätten. Alla dessa kände vi väl till efter många besök, både dag och natt.

Upp i de värmländska skogarna

Tisdagen 5 oktober 1943 bar det iväg. Från F6 sattes kursen till nästan nordlig. Utan autopilot. Vi ska upp i de värmländska skogarna. Börjar med fält nummer 16, Brattforsheden lite söder om Filipstad. Här ska F6, F7, F1 och F3 kunna finna en alternativ bas. Vi studerar och bekantar oss med stället. Ett litet skutt och vi hittar fält 11 vid Ölme, öster om Karlstad. Ny inspektion.

Värmland avklarat och Dalarna står på tur. En välkänd gammal exercisplats blir vårt mål. Rommehed, som kryptiskt kallas nr 15. Här finns mycket militärt i form av baracker och förläggningar.

V-Gurra ÖB

Dag ett lider mot slut och vi söker natthärbärge. Det blir F1 i Västerås. Kungliga Västmanlands Flygflottilj. I fortsättningen kommer jag genomgående att kalla flottiljerna vid 40-talsnamnet. Alla militära förband var Kungliga, då ÖB på den tiden var landets kung. V-Gustav, som han kallades i folkmun. ÖB som utsågs av riksdagen är ett senare påfund, och då försvann allt kungligt. Synd.

F1 flyger Saab-byggda B 3:or (Ju-86). Inga kurskamrater finns hr, men sju silvervingar väntas ur FRS-43. Studerar flottiljen och staden Västerås.

Bilder i helformat?

Återvänd till "Innehållsförteckningen" och sök under artikelrubriken!

6 oktober väntar ett nytt landskap, Uppland. Inga långa förflyttningar. Fälten 12, 13 och 14 är huvudstadsjaktens gömställen. Fälten ligger runt Tierp. Proceduren upprepas. Även lätta bomben kan behöva ett vattenhål.

Hedberg låg bra till på mässen

Det får räcka, för dagens etappmål är Kungliga Svea Flygflottilj i Barkarby (F8). Plantyp J 9. Inga kurskompisar här heller, men liksom F 1 väntades sex pilotämnen ur FRS-43.

Efter flera lyckade uppdrag i huvudstadens närhet låg Hedberg bra till på mässen. Vi andra hade absolut inget emot en kväll i Stockholm. Jag kunde stan efter min skoltid 1940-41 och ställde upp som ciceron. Vi bodde ju billigt på F8 och hade som furirer nattpermis, så det blev litet sent. Ingen ansträngande flygdag väntade.

Ny dag och nytt mål. 7 oktober. Litet trötta tar vi sikte på Kungliga Södermanlands flygflottilj (F11) i Nyköping. Ett lagom hopp med "Södermanland" i Södermanland. Här flygs det S 16 Caproni. Fem kurskamrater spanar så gott som dagligen ute över Östersjön och Baltikum. På högsta höjd. En av de flottiljer som ligger närmast "fi".

Inga fullblod

Vi är inte ett dugg avundsjuka på kompisarna här. Våra B 5 och B 17 är väl inga fullblod, men verkar säkrare än dessa glasverandor.

Vi äter lunch och fortsätter. Fält 10, Skavsta, efter fyra kilometer blir nästa landning. Fältet ligger bra till som framskjuten bas om "fi" skulle komma från öster, vilket var ett vanligt övningsalternativ. Vi memorerar.

Som en flyttfågel drar vi därefter mot söder för att hitta en häckningsplats. Kungliga Kalmar flygflottilj (F12) ligger bra till. De flyger B 17, som vi, så här utbytes erfarenheter. Flottiljen är ett av våra senaste tillskott, med Vasaborgen som ett utmärkt landmärke vid Kalmarsund.

Som varande smålänning får jag anförda delar av vår besättning på Teatergrillen, som är bästa krogen i stan. Våra flygtillägg naggas hårt av allt uteliv.

Saligt ovetande

Litet tröttare fortsätter vi den 8:e vidare söderut, mot Karlskrona, Ronneby och Karlshamn. Flyger straxt efter start över det ställe i Halltorp där jag året efter försöker ta livet av en gammal dam. Jag faller cementbomber i hennes trädgård från 4000 m höjd. Men nu saligt ovetande om framtida eskapader.

Vi landar på fälten 1-4, som ligger runt Åhus och Sjöbo. Rinkaby, eller fält 3 som beteckningen lyder, har bana av asfalt, som gör det litet lättare för Skånejakten att landa. Fält 4, nu känt som Everöd, är idag en stor flygplats med utrikeslinjer.

Så nära kriget det gick att komma

Efter sedvanliga landningar och inspektion tar vi sikte på Sveriges enda icke kungliga flygflottilj. Med skånsk blygsamhet blev det Tionde Flygflottiljen, F10 i Malmö. Belägen på Bulltofta, dvs mitt i stan. I denna del av landet känner vi oss hemma. Under Eslövstiden var Malmö, med Moriska för supé och Amiralen för dans, våra vattenhål.

Här har vi en hel division kurskamrater som flyger J 20 och J 8. Lite avundsjuka är vi nog på kompisarna som hamnat här. Mitt i storstad och framförallt så nära kriget det går att komma. Daglig närkontakt med tyskar och allierade vid patrulleringen. Då gjorde man ju verkligen nytta för den utbildning vi fått.

Vi saknar inte ciceroner på kvällspassets patrullering i stan. Trötta var vi förut och den skånska maten och drycken gör det inte bättre. Kanske luften så här långt söderut bidrar.

Vågade inte

Vi noterar den 9 oktober och det är åter till verkligheten. Färden går mot norr. Hemåt efter fem dagars nöjen. Växling har skett hela tiden på förarplatsen, så vi har verkligen fått känna på hur det är att både starta och landa en Ju-52:a. Det har behövts för att hålla oss litet alerta efter nattsuddet.

Jag har sett till att få flyga över mina hemtrakter i mörkaste Smålands skogar. Går precis över min ungdoms badplats vid sjön Bolmens sydspets. Jag tar en bild från cockpit och får då även med den startbana som Alvin Ahrenberg använde på 30-talet med sin Junkers F-13. Den gången jag inte vågade följa med!

Nu sitter jag själv vid spakarna i en större Junker. En aning stolt.

Landar åter F6 gräsfält. 9 timmar har vi tillbringat i luften med "Södermanland". Trötta men nöjda med Hedbergs utflykt. Några dagar senare muckar jag efter två och ett halvt års värnplikt, för att söka den civila framtiden...

GRO en "Silvervinge"

Bilder i helformat?

Återvänd till "Innehållsförteckningen" och sök under artikelrubriken!